

PROJECT IMPULS B2 AFGEROND

Combinatie van storten én verwerken bagger beste oplossing

Het project Impuls B2, dat als doel heeft informatie te verschaffen over de structurele mogelijkheden voor de verwerking van overtollige baggerspecie, is onlangs afgerond en heeft als belangrijkste conclusie opgeleverd dat een combinatie van de verwerking van baggerspecie met eenvoudige technieken en de opslag van slib in (nieuwe) baggerdepots economisch gezien het meeste rendement oplevert. Het project is uitgevoerd naar aanleiding van een motie van Tweede-Kamerlid Herrebrugh vorig jaar, waarin gevraagd werd om een praktijkproef met baggerverwerking. Daarop heeft staatssecretaris De Vries het Impuls B2-project opgestart, waarin samen met bedrijven is gekeken naar verschillende manieren om bagger structureel te verwerken.

Uit de grote rivieren in Nederland moet regelmatig slib worden verwijderd. De bagger- of onderhoudsspecie werd in het verleden voor verschillende doeleinden gebruikt. Het deel van het slib dat in meer of mindere mate verontreinigd is, valt daar natuurlijk niet onder. Bovendien moeten andere waterbodems, om te voorkomen dat de verontreiniging van het slib het milieu zal aantasten, nu ook gesaneerd worden. Op dit moment is net voldoende depotruimte beschikbaar om de reguliere hoeveelheid slib te bergen, maar als in de toekomst de sanering van de waterbodems daadwerkelijk ter hand wordt genomen, zal niet meer genoeg opslagruimte beschikbaar zijn. De oplossing ligt in het aanleggen van nieuwe depots, maar dat stuit op steeds meer maatschappelijke weerstand, of op direct hergebruik van het slib. Een derde mogelijkheid is het verwerken van het slib tot andere producten.

De totale hoeveelheid baggerspecie, zowel onderhouds- als saneringsslib, bedraagt ongeveer 35 miljoen kubieke meter per jaar. Niet of licht verontreinigde bagger kan over het algemeen zonder veel problemen worden hergebruikt of in het milieu worden teruggebracht, maar voor de sterker verontreinigde bagger moet een andere oplossing worden gevonden. Een klein deel kan onder voorwaarden nuttig worden gebruikt, maar het grootste gedeelte wordt in depots gestort. Verwerking vindt slechts op beperkte schaal plaats omdat de kosten veel hoger zijn dan voor storten, en omdat onzekerheid bestaat over de productie en afzet van de producten.

Het rijk, de provincies, waterschappen en gemeenten hebben afgesproken om binnen de huidige regeerperiode van het kabinet een scenario op te stellen voor de aanpak van de vervuilde waterbodems in de komende tien jaar. Uitvoering van dit tienjarensce­nario moet ertoe leiden dat na die tijd geen sprake meer is van een achterstand in het onderhoud van bagger, dat voor de vrijkomende baggerspecie structurele bestemmingen zijn geregeld en dat er geld beschikbaar is voor het wegwerken van de saneringsachterstand van vervuilde waterbodems.

De financiële middelen, of beter, het gebrek daaraan, is het grootste probleem. Uit de gevoerde discussies blijkt dat de aanbieders van baggerspecie in principe positief staan tegenover verwerking van baggerspecie, maar dat zij bang zijn voor eventuele nadelige gevolgen. Verwerken is immers duurder dan storten, en het mag niet zo zijn dat door deze hogere kosten minder gebaggerd gaat worden in de toekomst. Bovendien levert, in het geval van vervuilde waterbodems, meer baggeren een grotere milieuwinst op dan meer verwerken en dus minder storten.

Maar de eigenlijke oplossing voor het vervuilde baggerspecie-probleem is natuurlijk preventie, het aanpakken van de vervuiling aan de bron. Op dat punt is al vooruitgang geboekt, maar het blijft een speerpunt in het beleid.

Naar aanleiding van de diverse gesprekken en discussies is uiteindelijk een aantal

scenario's opgesteld om bagger te behandelen. Deze scenario's zijn:

- storten, waarbij het volledige aanbod (58,5 miljoen kubieke meter) in oude én nog aan te leggen depots terecht komt;
- met eenvoudige technieken (bijvoorbeeld zandscheiding) ongeveer 17 miljoen kubieke meter baggerspecie uit de depots houden
- of gebruik maken van de vijf sub-scenario's, die elk in meer of mindere mate gebruik maken van thermische immobilisatie. In het eerste subscenario wordt ongeveer 100.000 kubieke meter baggerspecie per jaar verwerkt, zodat de hoeveelheid bespaarde depotruimte minimaal is. In het laatste scenario (maximale verwerking) is de noodzaak om nieuwe depots aan te leggen, verval­len.

Als deze scenario's worden beoordeeld op maatschappelijk draagvlak, kosten, milieuscore en onzekerheden, blijkt dat alles storten verreweg het voordeligst is. Het milieurendement (de milieuscore per geïnvesteerde gulden) is echter het hoogst bij de verwerking met eenvoudige technieken. Het beste voor het milieu is zoveel mogelijk verwerken, de duurste optie. Algemeen gesteld neemt het milieurendement af naarmate de toepassing van thermische verwerking groter wordt, maar het maatschappelijk draagvlak neemt tegelijkertijd wel toe.

De resultaten van het project Impuls B2 worden verwerkt in het Tienjarensce­nario Waterbodems, dat Rijkswaterstaat op dit moment aan het opstellen is. 

Als u een bijdrage wilt leveren voor een bepaald nummer van dit blad, laat dit de redactie dan uiterlijk twee weken van tevoren weten. Dan kan zij daarmee rekening houden bij de planning van het nieuwe nummer. Op de redactie (010 - 427 41 65) is een lijst te krijgen met alle verschijningsdata en de data van kopijsluiting van dit jaar.

Als u grafisch materiaal digitaal wilt doorsturen, neem dan ook eerst contact op met de redactie. Een beperkt aantal programma's is namelijk geschikt voor gebruik in een tijdschrift als H₂O. Gebruik van Powerpoint wordt in ieder geval afgeraden!